

Manifiesto da candidatura de Marga Sanz "por unha alternativa de esquerdas"

Nun contexto internacional dominado polas agresións imperialistas, a destrución ecolóxica global e a crise de Europa, no noso país é absolutamente necesaria unha alternativa de esquerdas, capaz de impulsar un novo proxecto de Estado, de goberno e de sociedade postos ao servizo das maiorías sociais. EU pode e debe ser esa alternativa.

Nos momentos actuais constatamos a existencia de situacións que agudizan esa necesidade:

- O esgotamento dun modelo de crecemento económico baseado sobre a explotación extrema do traballo, a deterioración dos servizos públicos, as privatizacións, a destrución da natureza.
- A crise do Estado herdado da transición, que se expresa na nunca ben resolta cuestión nacional pero tamén na pervivencia das ?zonas grises? da democracia ? autoritarismo, poder xudicial sen control democrático, privilexios da Igrexa católica, sistema electoral oligárquico e inxusto orientado ao bipartidismo.
- Un arroubo crecente da dereita máis reaccionaria, que permite prever explosións futuras de xenofobia e violencia entre os sectores populares.

Nesta fase, o obxectivo político de Esquerda Unida debería ser construír unha forza alternativa e republicana ao goberno de Zapatero, desde unha análise e unha proposta programática autónoma, sabendo que, para influír, fai falta forza na sociedade e convicción política da militancia e, para esixir, fai falta partir do conflito social. Levantar unha oposición social e política, de esquerdas, que non impide chegar a acordos parciais ou a coincidencias fortes na loita contra unha dereita política, claramente escorada cara a posicións nacional-católicas.

Se a política é a arte dos matices, debería quedar claro que para unha forza anticapitalista e con vocación socialista como é EU, o máis importante é facer avanzar o seu programa, á vez que resaltar as relacións estreitas dos poderes económico-financeiros coa política que realmente está facendo en moitos campos o goberno de Zapatero. Este é, ao noso xuízo, o trazo distintivo, o punto diferenciador que debe caracterizar a EU, do cal deben xurdir a súa loita contra a dereita (económica e política) e a súa loita contra as políticas de dereitas.

En función destes obxectivos, plenamente enraizados nas culturas e tradicións da esquerda, propomos:

1) Construír a alternativa ao neoliberalismo.

O neoliberalismo hai que enténdelo como un proceso histórico de recuperación capitalista e imperialista, cuxo obxectivo foi facer retroceder as conquistas históricas dos traballadores e dos pobos, mercantilizar o conxunto das relacións sociais e a vida no planeta, converter a democracia nun simple ritual electoral e bloquear coa globalización calquera intento de cambio de base da desorde existente.

EU debe (re)construírse como alternativa social, política e cultural ao neoliberalismo, impulsando o conflito social e a organización dos cidadáns e cidadás ao redor dunha alianza violeta, verde e vermella, desde unha estratexia que se expón ata as últimas consecuencias a socialización do poder, a riqueza, o traballo e os tempos da vida. Aquí e agora propomos outro desenvolvemento, un novo desenvolvemento social e ecoloxicamente sostible, que subordine a economía ás

necesidades básicas das persoas e que asegure unha relación harmoniosa coa natureza. A superación do actual modelo de acumulación e a aposta polas enerxías renovables, asumindo nese proceso a urxencia dun xiro civilizatorio radical capaz de frear o cambio climático, entre outras cousas, deben ser o eixo da reestruturación do sistema produtivo, propiciando unha nova síntese entre a vella tradición do movemento socialista e a ciencia crítica do noso tempo.

2) Republicanismo con República.

O debate republicano ten fundamentos reais na política española. chegou e vén para quedar. O que pon de manifesto é o esgotamento do modelo da constitución do 78 e a ruptura do pacto que deu lugar á chamada transición política. Do que se trata agora é de crear as condicións (non as houbo en 1978) para abrir de verdade un proceso constituínte onde a soberanía dos pobos e da cidadanía decidan libremente.

A nosa aposta é clara: unha reforma constitucional para chegar a unha república federal e democrática, capaz de garantir os dereitos sociais básicos, o predominio do público e o dereito dos pobos á súa libre autodeterminación. Unha España republicana nunha Europa avanzada socialmente e solidaria cos pobos do sur. Solidariedade que debería empezar coa derogación da Lei de Estranxeiría e a renuncia a exercer o papel de xendarme dunha Europa-fortaleza ante cuxas fronteiras estrelar as esperanzas ?e moitas veces as vidas- de milleiros de homes e mulleres que foxen da pobreza.

3) A centralidade do mundo do traballo.

O conflito capital/traballo é hoxe especialmente acusado e desigual: unha clase obreira manual e intelectual moi numerosa, cunha división interna (social, cultural e de xénero) extremadamente aguda e unha crecente ?invisibilidade social?, enfrontada a un capital globalizado, sen fronteiras, dunha voracidade ilimitada.

A loita pola unidade das clases traballadoras, polo seu protagonismo político e a súa autonomía cultural debe ser un obxectivo prioritario de Esquerda Unida. Por iso defendemos: a) medidas urxentes para recuperar os salarios e desenvolver os sistemas de protección social. b) loitar polo pleno emprego e contra a precariedade; c) a redución da xornada laboral, recuperando o principio de traballar menos para traballar todas e todos, e o pleno exercicio dos dereitos sociais e sindicais. d) valorizar a diferenza de xénero no seo das clases traballadoras e a aposta nítida por superar a división sexual do traballo e unha nova repartición dos tempos da vida; e) a democracia económica como desenvolvemento da democracia dos traballadores que posibilite a estes intervir na organización do traballo e no control do excedente económico; f) impulsar políticas reais que fomenten a solidariedade de clase entre os inmigrantes e o resto dos traballadores, combatendo calquera forma de xenofobia e propiciando o pleno exercicio de todos os dereitos.

4) Unha estratexia preventiva de paz

A estas alturas é claro que hai unha relación directa entre a globalización capitalista, a militarización das relacións internacionais e a guerra, preventiva ou non. Tamén queda claro que este proceso ten como instrumento privilexiado a OTAN e que as diversas iniciativas que se están tomando van na dirección dun rearme xeral. Neste contexto saltaron as alarmas e

apúntase a un ataque preventivo masivo (un ataque desarmante) contra Irán, realizado por Israel, EEUU e a OTAN.

A situación non admite espera. Urxe impulsar unha estratexia de paz preventiva que impida a ampliación das guerras xa existentes en Oriente Medio e propoña unha alternativa de paz baseada no desarmamento, na redución dos arsenais militares (nucleares ou convencionais), na eliminación de todas as bases militares, a disolución da OTAN e a aposta clara por unha nova orde económica, social e ecolóxico internacional. En definitiva, EU debe tomarse o pacifismo moi en serio e activarse fronte as guerras actuais e as que se presaxian.

5) Contribuír activamente á construción da alternativa á Europa neoliberal e do Partido da Esquerda Europea.

Deberían superarse as ambigüidades existentes e optarse por desenvolver un suxeito político europeo capaz de construír social e politicamente unha alternativa á Europa dos mercadores e do capital. O Partido da Esquerda Europea (PÉ) é hoxe unha esperanza e o núcleo, apenas embrionario, dunha forza que emerxe coa vontade de ser referente político da esquerda en Europa. A actual Unión Europea, as súas crises e as súas enormes debilidades esixen da esquerda de cada un dos países que a compón dar un salto de calidade, superar o baleiro existente e converter os problemas da Unión en problemas que nos afectan directamente e dos cales dependerá a calidade das nosas democracias, o desenvolvemento dos dereitos sociais e sindicais dos traballadores e o goberno da economía. Se a clase obreira e os demais movementos sociais non se implican na construción dunha Europa alternativa, esta avanzará pola peor vertente do capitalismo salvaxe, degradándose as nosas democracias e acentuándose a crise da política.

6) Atopar as vías cara a un socialismo do século XXI.

A ofensiva neoliberal, a crise do que noutros tempos foron os movementos de liberación nacional e o derrube do socialismo realmente existente, tiveron como a súa consecuencia máis evidente a desaparición do imaxinario colectivo e do programa do movemento obreiro- da perspectiva de superación da sociedade capitalista, é dicir, o que historicamente se chamou o socialismo.

Hoxe, en América Latina e noutras partes do Planeta, á calor das loitas sociais, do movemento antiglobalización e dos cambios políticos, retorna de novo a alternativa ao neoliberalismo como parte dun proceso histórico de superación da sociedade capitalista.

A tarefa non é fácil, pero unha forza alternativa como é EU debe organizarse ao redor de principios fortes e a esperanzas fundadas nas contradicións sociais e culturais reais. O fundamental é situar a idea dun novo socialismo na axenda política, que sirva de horizonte e engarce coas nosas reivindicacións programáticas, desde o convencemento de que para saír da actual crise da esquerda fai falta crear unha subjetividade antagonista e que isto hai que organizalo.

As tarefas inmediatas de Esquerda Unida

Todas estas ideas forza deben concretarse en propostas precisas que se convertan no núcleo básico do noso programa electoral, elaborado colectivamente e onde as áreas xoguen o papel central que lle asignan os estatutos e os principios fundacionais de EU.

Pero non basta coa elaboración colectiva do programa. Fai falta unha revitalización de EU en todas as ordes, que implique activar o traballo militante, democratizar a organización, restaurar o papel dos órganos e integrar a pluralidade en todos os niveis. A derrota electoral do 2004 sinala un punto de inflexión especialmente grave para EU. Dito con máis claridade: para unha parte importante dos homes e mulleres de esquerdas, EU non foi útil para desaloxar do goberno ao Partido Popular en momentos marcados por unha protesta política de grandes dimensións. Botouse ao PP, pero ao alto prezo de afundirse EU. Tal resultado tería que provocar unha reflexión de fondo sobre a liña política predominante no noso movemento e as medidas necesarias para rectificar unha estratexia que nos levou ao bordo da desaparición.

Tras a derrota do PP había distintas posibilidades, como sempre, e escolleuse asociarse ao goberno de Zapatero e conformar, na práctica, unha maioría parlamentaria co PSOE. As consecuencias non foron positivas.

En primeiro lugar, diluír o noso perfil político e aparecemos como encartados e subalternos á estratexia política do goberno de ZP. As dificultades para "vender" as iniciativas propias tiñan e teñen que ver -non podía ser doutra forma- co control da axenda e dos tempos por parte do goberno. Nunca se alcanzou un acordo programático explícito, o que incrementaba a capacidade de manobra deste, que estaba en condicións, en cada momento, de escoller socios para sacar adiante as súas iniciativas

Segundo, a parte substancial da actividade de EU concentrouse ao redor dun grupo parlamentario débil e en coalición con IC-V. O paradoxo resultante é digna de análise: unha forza política da esquerda alternativa que todo fíao a un grupo de tres deputados e á súa presenza nos medios de comunicación.

Terceiro, a conexión coa sociedade foi fundamentalmente electoral, de modo que as áreas e as organizacións de base han languidecendo, sen ter tarefas específicas e, o que é máis grave, sen dárselles motivación algunha. A perda da autoestima esta estreitamente unida á carencia dun proxecto que xere ilusión e ao convencemento de que o traballo militante serve para pouco. Por iso é polo que se impoñía unha lóxica que "prioriza" a implicación no local. Poderíase dicir que EU existe en gran parte grazas ao traballo de centenaes de concelleiros e concelleiras que en condicións especialmente difíciles se fajan cada día cos problemas reais das persoas e dan proba de que a nosa organización segue sendo un instrumento útil e necesario, pero insuficiente para atacar o fondo de devanditos problemas.

Toda a bagaxe intelectual, moral e organizativo de EU foi desdibujándose e hoxe o noso movemento vive unha situación de profunda división no seu seo, de desánimo e de perda de identidade. Unha formación que tiña a vocación de ser unha forza alternativa e que facía da crítica ás formas tradicionais de facer política un aspecto central da súa identidade, é hoxe, en moitos sentidos, un partido máis, obsesivamente centrado no institucional, con importantes déficits democráticos e unha perda real de traballo militante voluntario. Un contexto así é propicio á interiorización, á dilución, á pelexa interna, á loita por un poder institucional cada vez máis escaso e á falsificación do debate en nome de non se sabe moi ben que compromisos.

Ante esta situación, a candidatura que presentamos ten como obxectivo recuperar a EU como un proxecto estatal articulado federalmente, construír a súa identidade político-moral e revitalizar a súa conexión coa sociedade. Queremos facelo con todos e con todas. En EU non sobra ninguén, faltan miles de homes e mulleres que poden e deben estar connosco.

Defendemos unha EU movemento político e social. Unha EU plural, plenamente democrática e aberta á sociedade, co que queremos subliñar, en primeiro lugar, que esa pluralidade ideolóxica e cultural ten que basearse nun programa común, de carácter transformador e alternativo, e desde unha lóxica que teña no seu centro a superación do capitalismo. En segundo lugar, que debemos potenciar unha formación política de novo tipo, baseada no traballo voluntario e onde se combinen a loita institucional coa loita social: o mero electoralismo non dá votos a unha formación política da esquerda alternativa; é o traballo cotián na sociedade, implicándose no conflito social, o que fai forte a unha organización como EU. En terceiro lugar, a centralidade das Asembleas de base: sen a participación activa da militancia, sen a súa ilusión e a súa esperanza organizada, unha formación como a nosa non ten futuro. Para rematar ?aínda que non precisamente en importancia-, hai que cambiar as relacións cos grupos institucionais de modo que estes expresen as elaboracións e o posicionamento colectivos da afiliación que representan. E no que ao grupo Federal refírese, a nosa candidatura comprométese a restituír aos órganos as decisións sobre a acción institucional, coa participación do conxunto da afiliación a través dos mecanismos orgánicos xa existentes e mediante novos mecanismos que o possibiliten.

Nada na historia esta decidido de antemán. O futuro de EU non depende só dos seus dirixentes senón do conxunto da organización e especialmente da militancia que desde as asembleas de base ten que facer súa esta tarefa de reconstrución. O respaldo á candidatura de Marga Sanz debe ser un primeiro paso para quen aspiramos a unha EU autenticamente de esquerdas e verdadeiramente unida polos compromisos programáticos, as regras democráticas e a lealdade a todas e todos os que loitaron e loitan polo socialismo. As bases de EU teñen a palabra.